Informacje dzienne Departamentu IV MSW dot. przebiegu uroczystości związanych z obchodami Święta Niepodległości w 1978 r., IPN BU 0713/259 t. 4.

Informacja Departamentu IV MSW z dn. 13 XI 1978 r. dot. uroczystości kościelnych z okazji 60. rocznicy odzyskania niepodległości Polski oraz prób ich wykorzystania przez elementy antysocjalistyczne; wymienione osoby: bp I. Tokarczuk, ks. Wołoszyn, ks. Hauke-Ligocki, St. Stomma, J. Ozdowski, K. Wójcicki, B. Cywiński, Kupski [Janusz Krupski?], Nastula, Smoliński, J. Paszkiewicz, ks. Wiśniewski, M. Rayzacher, bp Lewandowski; wymienione miejscowości: Warszawa, Przemyśl, Toruń, Wrocław, Poznań, Szczecin, Gdańsk, Lublin, Kraków, Łódź, Łaskarzew, Bełżyce, IPN 0713/259 t. 4, s. 79-83.

Spr.Nr 0113/2/3/4
52/81

49

MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH

Warszawa, dnia 15.XI.1978

DEPARTAMENT IV

TAJNE

L. dz. Ug. Ug-2845/ /78

INFORMACJA

dot.: uroczystości kościelnych z okazji 60 rocznicy odzyskania niepodległości Polski oraz prób ich wykorzystania przez elementy antysocjalistyczne

1. W dniach 11-13.XI.1978 r. odbywały się w kościołach na terenie kraju uroczystości i imprezy z okazji 60 rocznicy odzyskania niepodległości Polski. W trakcie uroczystości wygłosiło pokłonnie 38 biskupów, którzy wygłosili 73 przemówienia. Głównym tematem wystąpień biskupów było rola Kościoła w kształtowaniu postaw patriotyczno-religijnych Polaków na przestrzeni 1000-letniej historii państwowości polskiej. Większość biskupów, mówiąc pozytywnie rzeczy i pozycję PRL w dziedzinie wykazywała, iż powstanie zasługi w tym wyłącznie dla Kościoła katolickiego. Biskupi akcentowali również, iż warunkiem pomyślnego rozwoju kraju jest umocnienie życia rodzinnego i podstawowego warunkiem chrześcijaństwa.

Polityczne negatywne akcenty zawierało tylko przemówienie prymasowa przemysłowego - kpa I.Tokarczuka. Przemawiając w katedrze przemyskiej /w dniach 11-12 bm. wygłosił 4 kazania/ do około 800 osób, próbował wykazać, że Polska nie posiada pełnej suwerenności, gdyż jest ograniczana w swych inicjatywach politycznych, społecznych i gospodarczych przez Związek Radziecki.

Wielu kapłanów, w nawiązaniu do listu Episkopatu, wydanego z okazji 60 rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę, czytanego w kościołach w dniach 11-12 bm., pozytywnie oceniało sytuację Kościoła. Kapłani spekulowali o możliwej "ze względnych kraju, aby mieli na względzie dobro narodu polskiego".

strona: 0079

Spr.Nr 0113/2/3/4
52/81

50

- 2 -

0000061

W dniu 12.XI.br. w kościołach na terenie kraju odprawiono nabożeństwa z okazji święta Stanisława Kostki, patrona katolickiej młodzieży polskiej. W kazaniach zwracano uwagę na poszanowanie wiary i Kościoła, udział społeczeństwa oraz pełnego zaangażowania w życie religijnym i społecznym.

2. Zapoznali obchodów 60 rocznicy odzyskania niepodległości zaczyniło działalność środowisk KIK i "Znak". W poszczególnych klubach na terenie kraju odbyły się uroczyste zebrania z udziałem osób znanych ze swych powiązań z elementami antysocjalistycznymi:

2.1. w Toruniu, podczas okolicznościowej wieczornicy w siedzibie KIK i w kościele jezuitów, z udziałem ok. 80 osób, wystąpili: dziekanem akademicki - ks. Wołoszyn oraz ks. Hauke-Ligocki, uczestnik głodówki w kościele św. Marcina w Warszawie. Ks. Wołoszyn domagał się pełnej wolności działania dla Kościoła i katolików w Polsce. Ks. Hauke-Ligocki, w referacie "Religijny wymiar patriotyzmu" stwierdził, że Związek Radziecki wpływa na ograniczanie swobód obywatelskich w Polsce. Jego zdaniem "nie wolno narodowi zamykać się, narzucać mu siłą obcych poglądów, nawet gdyby były najdoskonalsze, gdyż taki praktykt w Oryzynie ciemnotą dlaby dla narodu nie wolno dopuszczać do dyskryminowania części obywateli". W dyskusji zmawiano działania władz w zakresie "wykorzystania symboli kultury narodowej w narzucania socjalistycznych idei społecznego";

2.2. we Wrocławiu, w spotkaniu zorganizowanym w siedzibie KIK, z udziałem ok. 150 osób, uczestniczył bp Urban oraz Sr. Stanisława, który wygłosił prelekcję pt."Geneza 11 listopada 1918 r.". Gloryfikował osobę J.Piłsudskiego i działalność Legionów;

2.3. w Poznaniu, podczas akademii w siedzibie KIK z udziałem ok. 40 osób, wystąpił prezes klubu - J.Ordowski. Krytyk-

strona: 0080

Spr.Nr 0113/2/3/4
52/81

51

- 3 -

0000062

nował osiągnięcia Polski międzywojennej, do których - jego zdaniem - przyczynił się Kościół.

3. Ponadto odnotowano fakty spotkań przedstawicieli ugrupowań antysocjalistycznych z grupami młodzieży akademickiej:

3.1. w Szczecinie, działacz TKN - K.Wojcicki, redaktor "Więzi", spotkał się z 30-osobową grupą studentów, interesował się działalnością SKS. Zwrócił się z prośbą, by studenci szczególnie pomogli Młodzieżowi w opracowaniu "nowej historii Polski";

3.2. w Gdańsku, B.Cywiński spotkał się z ok. 230-osobową grupą młodzieży. Mówił na temat zasług Kościoła dla rozwoju Polski;

3.3. w Lublinie na KUL odbyła się wieczornica z udziałem ok. 200 studentów. Wśród aktywistów KSS-KOR i NSZZ(R) rozpoznano: Kupskiego, Naeruję i Smolińskiego. J.Pazkiewicz - student IV roku historii KUL, cytując Piłsudskiego, Daszyńskiego i Lenina kwestionował twierdzenie współczesnych historyografów, że Polska odzyskała niepodległość tylko dzięki Rewolucji Październikowej. Po wieczornicy, ok. 40 osób udało się na cmentarz przy ul.Lipowej, gdzie pod pomnikiem legionistów złożono kwiaty;

3.4. w Lublinie, podczas nabożeństwa w kościele dominikanów, ks.Wiśniewski - duszpasterz akademicki stwierdził, że w dzisiejszych czasach pojęcia wolności, równości, niezależności i demokracji uległy deprecjacji;

3.5. w Krakowie, podczas nabożeństwa w kościele św.Wojciecha, z udziałem aktywistów SKS, odprawiono modły za działaczy i sympatyków SKS, aby "ustanęli prześladowań i doczekali lepszych czasów".

strona: 0081

Spr.Nr 0113/2/3/4
52/81

52

- 4 -

0000063

3.6. w Łodzi, działacz KSS-KOR - M.Rayzacher spotkał się z 30-osobową grupą, głównie młodzieży. Odtwarzano nagrania przemówień Piłsudskiego, Daszyńskiego, Dmowskiego. Wśród uczestników rozprowadzano kasety z przemówieniami J.Piłsudskiego.

4. Odnotowano zdarzenia aktywizację środowisk legionowo-akowskich w zakresie upamiętniania czynów zbrojnych i przez wmurowywanie w kościołach na terenie kraju tablic pamiątkowych, m.in.:

4.1. w kościele św.Jacka w Warszawie wmurowano tablicę ku czci dowódców AK: Grota-Roweckiego, Okulickiego i Tokarzewskiego;

4.2. w kościele św.Aleksandra w Warszawie wmurowano tablicę ku czci J.Piłsudskiego /wykonana w 1933 r. z zamiarem wmurowania w katedrze warszawskiej/;

4.3. w kościele w Poznaniu odsłonięto tablicę ku czci żołnierzy 104 Dywizji Piechoty AK Ziemi Wielkopolskiej i batalionu szturmowego "Sosnarski";

4.4. w katedrze włocławskiej, bp Lewandowski odsłonił tablicę ku czci żołnierzy 14 Pułku Piechoty, poległych w latach II wojny światowej;

4.5. w kościele w Laskarzewie, woj.siedleckie, odsłonięto tablicę ku czci poległych mieszkańców tej wsi w walkach z Milerowcami;

4.6. w kościele św.Anny w Krakowie wmurowano tablicę poświęconą żołnierzom 5 Dywizji Piechoty, poległym w latach 1918-1945;

strona: 0082

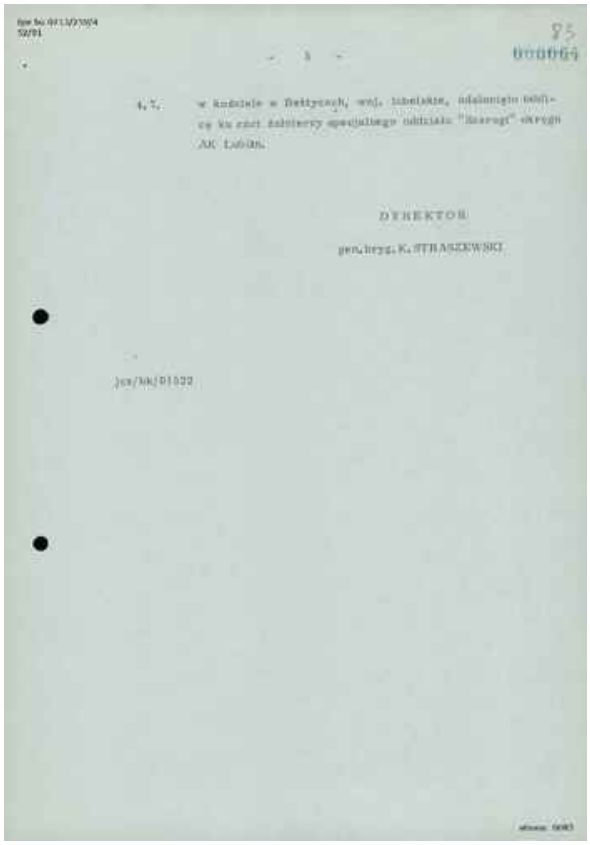

DYREKTOR

gen.bryg. K. STRASZEWSKI

Informacja Departamentu IV MSW z dn. 15 XI 1978 r. dot. wstępnych wypowiedzi i komentarzy na temat przebiegu uroczystości kościelnych z okazji 60. rocznicy odzyskania niepodległości Polski; wymienione osoby: ks. kard. Wyszyński, bp Dąbrowski, ks. Baszkiewicz, Wiesław Celiński, W. Ziembiński, W. Bartoszewski; wymienione miejscowości: Warszawa, IPN 0713/259 t. 4, s. 97-99.

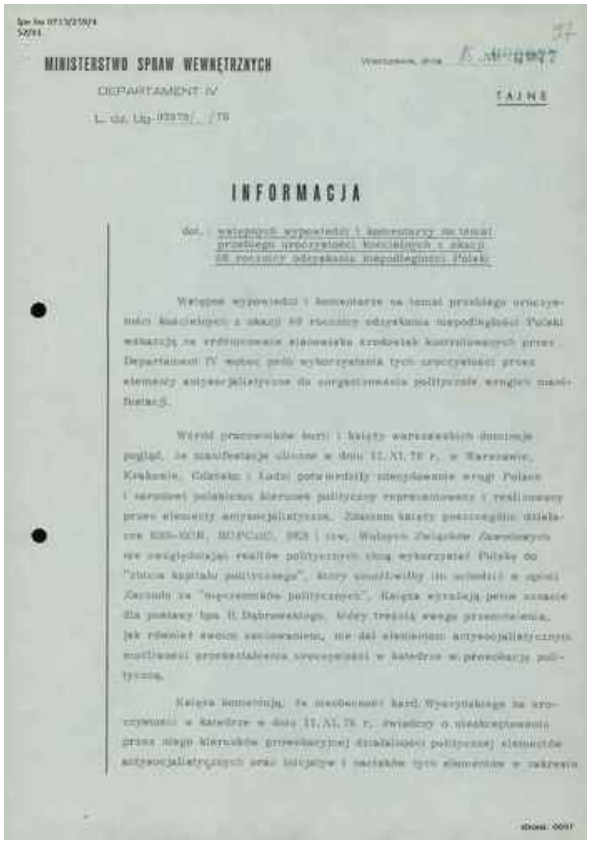

MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH

DEPARTAMENT IV

TAJNE

INFORMACJA

dot. wstępnych wypowiedzi i komentarzy na temat przebiegu uroczystości kościelnych z okazji 60 rocznicy odzyskania niepodległości Polski

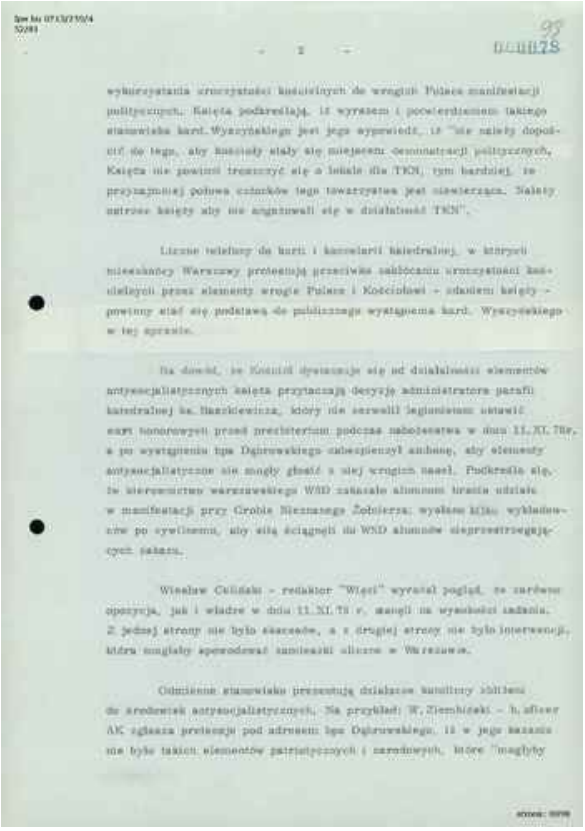

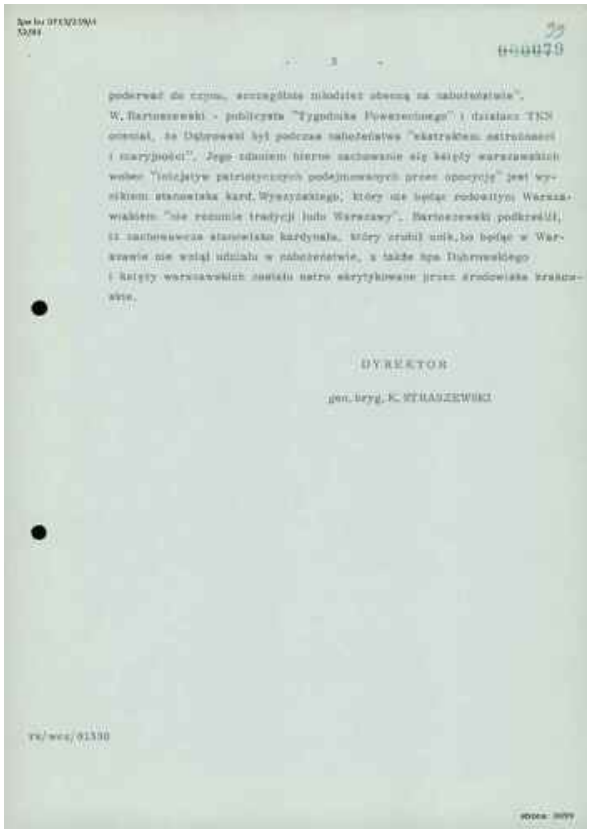

DYREKTOR

gen. bryg. K. SZHASZEWSKI

Pliki do pobrania

[Informacja Departamentu IV MSW z dn. 13 XI 1978 r. dot. uroczystości kościelnych z okazji 60. rocznicy odzyskania niepodległości Polski oraz prób ich

wykorzystania przez elementy antysocjalistyczne, IPN 0713/259 t. 4, s. 79-83. (pdf, 509.18 KB)
Informacja Departamentu IV MSW z dn. 15 XI 1978 r. dot. wstępnych wypowiedzi i komentarzy na temat przebiegu uroczystości kościelnych z okazji 60. rocznicy odzyskania niepodległości Polski, IPN 0713/259 t. 4, s. 97-99. (pdf, 339.84 KB)